

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/152/2016
Identifikačné číslo spisu: 8013200472
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8013200472.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP č. 8, Banská Bystrica, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JAKUBČO, spol. s r.o., so sídlom Mladých budovateľov 2, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, katastrálny odbor, so sídlom 17. novembra č. 2, Sabinov, za účasti Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, so sídlom Námestie sv. Martina č. 52, Lipany, zastúpenej Gréckokatolíckym biskupstvom Prešov, Hlavná č. 1, Prešov, právne zastúpená JUDr. Róbertom Slamkom, advokátom, so sídlom Radlinského č. 1735/29, Dolný Kubín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu bývalej Správy katastra Sabinov číslo vkladu V 93/13 zo dňa 6. marca 2013 o odvolaní účastníka konania Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, zastúpenej Gréckokatolíckym biskupstvom Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k.1S/22/2013-183 zo dňa 26. apríla 2016, v spojení s jeho opravným uznesením č.k. 1S/22/2013-190 zo dňa 31. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k.1S/22/2013-183 zo dňa 26. apríla 2016 v spojení s jeho opravným uznesením č.k. 1S/22/2013-190 zo dňa 31. mája 2016 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č.k.1S/22/2013-183 zo dňa 26. apríla 2016 v spojení s jeho opravným uznesením č.k. 1S/22/2013-190 zo dňa 31. mája 2016 podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. rozhodnutie bývalej Správy katastra Sabinov zo dňa 6. marca 2013, č. V 93/2013, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal k povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania

v sume 1.145,79 eur, do 10 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že Správa katastra Sabinov rozhodnutím zo dňa 06.03.2013 č. vkladu V 93/13 ako orgán príslušný podľa § 18 ods. 2, 3 zákona NR SR č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 162/1995 Z. z. alebo katastrálny zákon) na návrh navrhovateľa Gréckokatolícka cirkev, farnosť Lipany, Námestie sv. Martina 53, Lipany, doručený dňa 23.01.2013 rozhodla tak, že podľa § 31 ods. 3 Katastrálneho zákona povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území H., pozemok registra C KN, parcelné číslo XXX/X - lesné pozemky o výmere 35146 m², pozemok registra C KN, parcelné číslo XXX/X - lesné pozemky o výmere 2316 m² vytvorené geometrickým plánom č. plánu 313/2008 vyhotoviteľ F. U. - geodet, V. P., zo dňa 06.11.2008, úradne overenom Správou katastra Sabinov dňa 12.11.2008 pod č. 497/08 v prospech Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany... na základe dohody o vydaní veci uzatvorenej medzi účastníkmi Gréckokatolícka cirkev, farnosť Lipany... ako oprávnený, Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik... ako povinný s tým, že vklad bol povolený dňa 06.03.2013 a týmto dňom nadobúda rozhodnutie právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastavujú dňa 06.03.2013. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k.: 17C/52/2007-292 zo dňa 19.03.2010 vo veci žalobcu Gréckokatolícka cirkev, farnosť Lipany a žalovaným Lesy SR v konaní o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa zákona č. 161/2005 Z.z. rozhodol tak, že (citácia): „Žalovaný je povinný vydať žalobcovi nehnuteľnosti - parcelu C KN č XXX/X - lesný pozemok o výmere 35146 m², parcelu CKN XXX/X - lesný pozemok o výmere 2316 m² v podiele 1/1, kat. územie H., vytvorené z parcely mpč. XXX/B/X zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 92, kat. územie H. a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“ Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 09.03.2011, č.k.: 4Co/115/2010-372, prvostupňový rozsudok potvrdil. Prvostupňový rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 15.04.2011.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 162/1995 Z.z., citujúc právnu úpravu ustanovenú § 1 v spojení s ust. § 4 ods. 1, § 22 ods. 1, s § 28 ods. 1, s § 30 ods. 1, 5, s § 31 ods. 1, 2, 3, 4, v súlade s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupu správnych orgánov a dospel k záveru o dôvodnosti žaloby.

V súvislosti s otázkou, či rozhodnutie správy katastra, ktorým bol povolený vklad, je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. O.s.p., vzhľadom na citované ustanovenia, krajský súd poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn.: I.ÚS 212/06, ktorým boli stanovené medze ústavne konformného výkladu zákona zo strany všeobecného súdu tak, že (citácia): „Zodpovedá skutočnosti, že je povinnosťou všeobecných súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a jeden ústavne nekonformný) vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. Toto právo a zároveň aj povinnosť všeobecných súdov vyplývajúca z čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky sa však nedá použiť vtedy, keď jednoznačné znenie normatívneho textu (i keď sa javí všeobecnému súdu ako ústavne nekonformné), vylučuje jeho interpretáciu iným spôsobom. V takomto prípade totiž odlišné ponímanie normatívneho textu by bolo treba považovať za prejav arbitrárnosti. Pokiaľ podľa názoru všeobecného súdu sa právna úprava javí ako ústavne nekonformná, pričom ústavne konformným spôsobom nie je ani interpretovateľná, potom môže všeobecný súd postupovať len tak, že podá návrh v zmysle čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov na Ústavnom súde Slovenskej republiky.“

Krajský súd konštatoval, že z obsahu predloženého administratívneho spisu nie je zrejmé, na základe akých právnych skutočností Správa katastra Sabinov rozhodovala, keď dospela k záveru, že podkladom pre rozhodnutie je „Dohoda o vydaní veci“ uzavretá medzi Gréckokatolíckou cirkvou, farnosť Lipany, ako oprávneným a žalobcom ako povinným, ktorá, ako to vyplýva z administratívneho spisu, nie je podpísaná povinnou osobou. Poukázal na to, že dohoda o vydaní veci je nesporne dvojstranný právny úkon, ktorý vyjadruje vôľu oboch zúčastnených strán a podľa § 37 Občianskeho zákonníka musí byť

urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa názoru krajského súdu z obsahu preskúmaného spisu, a teda aj postupu správneho orgánu rovnako nie je zrejmá akceptácia „Dohody o navrátení vlastníctva uzavretá v zmysle zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam“, majú za to, že v predmetnej veci nejde o klasickú dohodu tak, ako upravuje § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Krajský súd poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 5 ods. 2, 3 zákon č. 161/2005 Z.z. uviedol, že z výroku rozsudku Okresného súdu Prešov č.k.: 17C 52/2007-292 je zrejmé, že súd nerozhodol o nahradení vôle povinného (v tomto konaní žalobcu), ale o vydaní nehnuteľností parcely CKN č. XXX/X - lesný pozemok o výmere 35146 m² v podiele 1/1, katastrálne územie H., vytvorené z parcely mpč. XXX/B./X, zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 92, kat. územie H... . Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že k uzavretiu dohody medzi oprávnenou Gréckokatolíckou cirkvou, farnosť Lipany a povinným Lesy SR, š.p., Banská Bystrica nedošlo v stanovenej lehote k uzavretiu dohody o vydaní nehnuteľností, z tohto dôvodu bol žalobca - Gréckokatolícka cirkev, farnosť Lipany nútená tento nárok vymáhať súdne. Ak teda bývalá Správa katastra Sabinov v rozhodnutí konštatuje, že o vklade rozhodla na základe dohody o vydaní vecí jej postup je nepreskúmateľný. Navyiac jej bola predložená nie dohoda o vydaní vecí, ale o navrátení vlastníctva. Zo spisu správneho orgánu s odkazom na vyššie uvedené skutočnosti nie je zrejmé, z čoho postup správneho orgánu vychádza. Aj pri aplikácii § 31 ods. 4 Katastrálneho zákona rozhodnutie musí obsahovať základné množstvo informácií, ktoré by odôvodňovali postup správneho orgánu.

Podľa názoru krajského súdu „dohoda o navrátení vlastníctva“ nie je vkladu schopnou listinou vzhľadom na to, že k uzavretiu dohody vôbec nedošlo.

Poukazom na to, že úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov nie je nahrádzať ich činnosť, najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, alebo poskytovať výklad postupu správneho orgánu, krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. preskúmané rozhodnutie pre nedostatok dôvodov uvedeného postupu správneho orgánu zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. Konštatoval, že úlohou žalovaného v ďalšom konaní je opätovne posúdiť návrh Gréckokatolíckej cirkvi, farnosť Lipany na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, posúdiť predložené listiny v súlade s ustanoveniami Katastrálneho zákona a následne o návrhu na vklad rozhodnúť.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal náhradu trov konania.

II.

Odvolaie účastníka konania

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote účastník konania Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, odvolanie. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu a žalobu zamietol. Alternatívne navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania namietal, že Krajský súd v Prešove nesprávne vec skutkovo aj právne posúdil a nerešpektoval ustálenú rozhodovaciu judikatúru NS SR. Opätovne poukázal na rozhodnutia NS SR v obdobných veciach - rozsudky NS SR sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 a sp. zn. 1Sžr/175/2013 z 13.01.2015. Uviedol, že z uvedených rozhodnutí vyplýva jednoznačný záver, že žalovaný ako aj účastník konania postupovali v rámci konania o povolení vkladu Dohody o vydaní v súlade so zákonom a

usmerneniami, a že v rámci tohto rozhodovacieho procesu nedošlo k žiadnemu porušeniu právnych noriem, a teda ani zákona č. 162/1995 Z.z., ako aj, že Dohoda o vydaní bez podpisu zástupcu povinnej osoby bola v súlade so zákonom a samotné rozsudky o povinnosti vydať nehnuteľnosti v občiansko - súdnych konaniach podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam nahrádzajú prejav vôle povinnej osoby vo vzťahu k povinnosti podpísania takejto dohody. Ďalej účastník konania poukázal aj na bulletin SAK č. 9/2015 str. 5-9 článok JUDr. Jozefa Kubalu .

III.

Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s odvolaním účastníka konania súhlasí. S jeho právnym názorom vysloveným v odvolaní sa v celosti stotožnil. K veci samej uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/52/2007, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/115/2010, bola určená povinnosť pre Lesy SR Banská Bystrica vydať konkrétne určené nehnuteľnosti Gréckokatolíckej cirkvi farnosť Lipany. Okresný súd k tejto povinnosti zaviazal Lesy SR Banská Bystrica na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. Dohoda o vydaní bez podpisu zástupcu povinnej osoby bola v súlade so zákonom, keď rozsudok o povinnosti vydať nehnuteľnosti nahrádzajú prejav vôle povinnej osoby vo vzťahu k povinnosti podpísania takejto dohody.

IV.

Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu

Žalobca sa k odvolaniu účastníka konania vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. S odvolacími dôvodmi nesúhlasil. K veci samej uviedol, že z preskúmaného správneho rozhodnutia nevyplýva, z akého právneho základu vychádzal správny orgán pri povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka konania a aké správne úvahy ho k rozhodnutiu viedli. Zdôraznil, že rozhodnutie žalovaného o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka sa vôbec nezmieňuje o tom, že by jeho podkladom malo byť súdne rozhodnutie. Výslovil názor, že pri individuálnom správnom akte je potrebné *expressis verbis* uviesť zákonné dôvody jeho vydania a náležite vysvetliť právne aj faktické okolnosti jeho prijatia a to minimálne v tých prípadoch, keď majú zasiahnuť do sféry tohto subjektu, ktorý nedal podnet na iniciovanie správneho konania. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015. Nesúhlasil s tvrdením účastníka konania, že rozsudok nerešpektuje ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, majúc za to, že rozsudok nepredstavuje odklon od ustálenej judikatúry, ale reaguje na judikatórny vývoj a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

V.

Konanie pred odvolacím súdom

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len S.s.p.) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania účastníka konania Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 2 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. rozhodnutie bývalej Správy katastra Sabinov zo dňa 6. marca 2013 č. V 93/2013 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu žalovaného a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť preskúmaného rozhodnutia napadnutého žalobou.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie Správy katastra Sabinov zo dňa 06.03.2013, č. vkladu V 93/13, ktorým správa katastra na návrh navrhovateľa Gréckokatolícka cirkev, farnosť Lipany, doručený dňa 23.01.2013, rozhodla tak, že podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Olšov, pozemok registra C KN, parcelné číslo XXX/X - lesné pozemky o výmere 35146 m², pozemok registra C KN, parcelné číslo XXX/X - lesné pozemky o výmere 2316 m² vytvorené geometrickým plánom č. plánu 313/2008 vyhotoviteľ F. U. - geodet, V. P., zo dňa 06.11.2008, úradne overenom Správou katastra Sabinov dňa 12.11.2008 pod č. 497/08 v prospech Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany.

V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Najvyšší súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.(§ 247 ods. 2, 3 O.s.p.).

Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov

uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Správny súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä z ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Zákonnosť postupu správny súd skúma na základe rovnakých kritérií ako zákonnosť rozhodnutí.

VI.

Právne posúdenie odvolacím súdom

Vychádzajúc zo skutkových okolností danej veci vyplýva, že medzi účastníkmi konania ostalo sporné, či správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech účastníka konania - Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, v súlade so zákonom.

Účastník konania v dôvodoch odvolania namietal, že krajský súd nesprávne vec skutkovo aj právne posúdil a nerešpektoval ustálenú rozhodovaciu judikatúru NS SR, opätovne poukazom na rozhodnutia NS SR v obdobných veciach - rozsudky NS SR sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 a sp. zn. 1Sžr/175/2013 z 13.01.2015, z ktorých rozhodnutí vyplýva jednoznačný záver, že žalovaný ako aj účastník konania postupovali v rámci konania o povolení vkladu Dohody o vydaní v súlade so zákonom a usmerneniami, a že v rámci tohto rozhodovacieho procesu nedošlo k žiadnemu porušeniu právnych noriem a teda ani zákona č. 162/1995 Z.z., ako aj, že Dohoda o vydaní bez podpisu zástupcu povinnej osoby bola v súlade so zákonom, keď rozsudok o povinnosti vydať nehnuteľnosti v občiansko - súdnom konaní podľa zákona č. 161/2005 Z. z. nahrádza prejav vôle povinnej osoby vo vzťahu k povinnosti podpísania takejto dohody.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasil s odvolacími dôvodmi účastníka konania, vysloviac názor, že pri individuálnom správnom akte je potrebné *expressis verbis* uviesť zákonné dôvody jeho vydania a náležite vysvetliť právne aj faktické okolnosti jeho prijatia, a to minimálne v tých prípadoch, keď majú zasiahnuť do sféry tohto subjektu, ktorý nedal podnet na iniciovanie správneho konania, v ktorej súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015, tvrdiac, že rozsudok súdu prvého stupňa reaguje na judikatórny vývoj a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

Z uvedených dôvodov odvolací súd v danej veci zameril svoju pozornosť k spornej otázke, či správa katastra postupovala v konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka konania - Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, v súlade so zákonom.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný,

demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

V zmysle čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základnou premisou materiálneho právneho štátu prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999,

Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I.ÚS 10/98)“. (I.ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750).

Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou mocenských orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonitosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonitosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonitosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších čŕt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

Podľa § 31 ods. 1, 3, 4, 5 katastrálneho zákona, účinného v čase rozhodnutia o vklade správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade

prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, 10b) ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

Ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne.

Rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, obsahuje a) označenie správy katastra, ktorá o vklade rozhodla, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď správa katastra o vklade rozhodla, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky správy katastra.

Rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vklad povoľuje, nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania.

Podľa § 1 zákona č. 161/2005 Z. z. tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, 1) a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam.

Podľa § 2 ods. 1, 2 zákona č. 161/2005 Z. z. vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria a) poľnohospodársku pôdu, 2) b) hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, c) lesný pôdny fond, 3) hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním, d) podiely spoločnej nehnuteľnosti. 4)

Právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, 5) ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od doručenia písomnej výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnej veci. Ak k prechodu vlastníctva bude potrebné vykonať úkony podľa osobitného predpisu, 8) začína plynúť táto lehota po vykonaní týchto úkonov.

Ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

Predpokladom povolenia vkladu práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného je splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Pri rozhodovaní o povolení vkladu príslušný správny orgán prihliada aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu, a v rámci tohto prieskumu posudzuje súlad zmluvného dojednania účastníkmi zmluvného záväzku so zákonom.

Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca zveril do právomoci správe katastra ako orgánu štátnej správy na úseku katastra v konaní o povolení vkladu práva viažuceho sa k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného okrem splnenia ďalších zákonných podmienok skúmať aj jej súlad so zákonom. Povinnosťou správy katastra v konaní o povolení vkladu je v zmysle ustanovenia § 3 správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 5 katastrálneho zákona postupovať v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj ďalšími právnymi predpismi, v danom prípade s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z. z., ktoré sa vzťahujú na posúdenie právneho úkonu zakladajúceho vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov konania.

Katastrálny zákon v právnej norme § 4 ods. 1 ustanovuje, že práva k nehnuteľnostiam sa do katastra

zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra.

Inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa a zanikajú vkladom do katastra.

Správa katastra je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jeho kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania. V priebehu vkladového konania správny orgán posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách ustanovení právneho predpisu viažuceho sa k posudzovanému zmluvnému záväzku jeho účastníkov. To znamená, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 katastrálneho zákona posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad, pokiaľ správny orgán zistí, že právny úkon predložený s návrhom na vklad práva do katastra nehnuteľností s príslušnými listinami nie je v súlade so zákonom, resp. mu odporuje.

Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy odvolací súd po vykonaní súdneho prieskumu preskúmaného rozhodnutia správy katastra pri aplikácii zákonnej úpravy katastrálneho zákona v spojení s právnou úpravou zákona č. 161/2005 Z. z. došiel k inému záveru ako súd prvého stupňa, a to že žalobné námietky žalobcu neboli spôsobilé zvrátiť správnosť a zákonnosť preskúmaného správneho rozhodnutia.

Posudzujúc predmetný zmluvný záväzok jeho účastníkov v spojení s predloženými prílohami v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona v spojení s § 3 ods. 1 správneho poriadku a v spojení s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z. z. odvolací súd došiel k záveru, že v danom prípade správa katastra došla k správne záveru, že predmetný zmluvný záväzok je vkladu schopný, pretože uloženie povinnosti povinnej osobe - v danej veci žalobcovi, súdnym rozhodnutím v zmysle zákonnej úpravy ustanovenej v zákone č. 161/2005 Z.z. vydať žiadané nehnuteľnosti oprávnenej osobe - pribratý účastník konania, implicitne nahrádza súhlas povinnej osoby s vydaním požadovanej veci a osvedčuje náhradným spôsobom jej vôľu aj takto konať.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu Správa katastra Sabinov v preskúmanej veci postupovala v intenciách citovaných právnych noriem katastrálneho zákona v spojení so zákonnou úpravou ustanovenou v zákone č. 161/2005 Z.z., vo veci náležite zistila skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodila správny právny záver, a preto jej rozhodnutie je treba považovať za súladné so zákonom.

Odvolací súd v preskúmanej veci zistil, že účastník konania v odvolaní opätovne poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci - v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Komárno, (pôvodne: Správa katastra Komárno), za účasti: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1945/11 zo dňa 07.07.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/142/2011-155 zo dňa 02.07.2013, rozhodol rozsudkom sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 O.s.p. v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p. zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd v uvedenej veci došiel k záveru, že neboli dané dôvody pre zrušenie správneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v súlade so zákonom. Najvyšší súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia citujúc právnú úpravu ustanovenú v katastrálnom zákone a v zákone č. 161/2005 Z.z. okrem iného konštatuje:

„Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplynulo, že správa katastra rozhodnutím č. V 1945/11 zo dňa 07.07.2011 vyhovel návrhu cirkvi a povolila vklad

vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam v k.ú. P. v prospech cirkvi na základe dohody o vydaní veci zo dňa 18.05.2011.

Z vyjadrenia správy katastra vyplynulo, že vzhľadom k úspechu cirkvi v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Nitre, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť vydať a navrátiť oprávnenej osobe (teda cirkvi) vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam, povolil vklad vlastníckeho práva z titulu dohody o vydaní veci s tým, že v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p. prejav vôle žalobcu považoval za nahradený práve výrokom právoplatného občianskoprávneho rozsudku.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom žalovaného v tom, že pre povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona.

Cirkev si uplatnila reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľností v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Nakoľko žalobca s ňou odmietol uzavrieť dohodu o vydaní vecí, obrátila sa cirkev na súd, ktorý uložil žalobcovi povinnosť vydať cirkvi tam uvedené nehnuteľnosti a navrátiť jej vlastníctvo. Žalobca ako povinná osoba právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno v spojení s odvolacím rozsudkom Krajského súdu v Nitre nerešpektovala.

Odvolačný súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní vecí.

Následne správa katastra postupovala správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala - a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní veci zo dňa 18.05.2011 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno

č. k. 8C 159/06-552 - návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmala a dospela k záveru, že dohoda o vydaní vecí obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O.s.p. nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol k návrhu pripojený.

K vyššie uvedenému odvolací súd poukazuje aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 3SžoKS/16/2006), v zmysle ktorého rozsudok súdu vydaný v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku (t.j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O.s.p.. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že „...podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Požiadavka na ústavne konformný výklad zákonov priamo ovplyvňuje zisťovanie obsahu jednotlivých zákonných ustanovení z dikcie a ich aplikáciu na daný skutkový stav a zabezpečuje, že výklad normatívnych ustanovení zákona nevedie k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi.

Podľa § 161 ods. 2 O.s.p., ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť.

Podľa § 161 ods. 3 O.s.p. právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahradzujú toto vyhlásenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svetle vyššie uvedeného nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správa katastra nepostupovala správne a v súlade so zákonom, keď povolila

vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na účel okruhu reštitučných predpisov a tým je vo všeobecnosti odstránenie alebo aspoň zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči postihnutým osobám v období neslobody zo strany štátu. Poškodenou bola v predmetnej právnej veci cirkev, ktorá postupovala v súlade s ustanoveniami reštitučného zákona a vyzvala žalobcu ako povinnú osobu (§ 4 a § 5 ods. 1 a 2 reštitučného zákona) k vydaniu odňatých nehnuteľností, ktorý jej výzvu ignoroval, následne sa obrátila na Okresný súd Komárno i Krajský súd v Nitre (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona), ktorý jej právoplatným rozsudkom dali za pravdu a uložili žalobcovi povinnosť, ktorú tento opätovne nerešpektoval. Nakoľko vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností titulom uvedených civilných rozsudkov bolo na základe protestu prokurátora zrušené ako nezákonné s tým, že tieto rozsudky uložili povinnosť vydať nehnuteľnosti, no neurčovali vlastnícke právo k nim, neostávalo cirkvi žiadne iné riešenie, ako sa domáhať svojich práv, len to, ktoré zvolila, ktoré následne aplikovala správa katastra a ktoré je aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené súladné so zákonom aj s judikatúrou.,,

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca tvrdil, že z preskúmaného rozhodnutia nevyplýva, z akého právneho základu správa katastra vychádzala pri povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka konania a aké správne úvahy ho k rozhodnutiu viedli. Zdôraznil, že rozhodnutie žalovaného o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka sa vôbec nezmiňuje o tom, že by jeho podkladom malo byť súdne rozhodnutie. Výslovil názor, že pri individuálnom správnom akte je potrebné expressis verbis uviesť zákonné dôvody jeho vydania a náležite vysvetliť právne aj faktické okolnosti jeho prijatia a to minimálne v tých prípadoch, keď majú zasiahnuť do sféry tohto subjektu, ktorý nedal podnet na iniciovanie správneho konania. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

Vychádzajúc z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca v žalobe nevzniesol námietku nezákonnosti rozhodnutia správy katastra pre nedostatok dôvodov, na základe ktorých ustálila svoj právny záver, na základe ktorého v preskúmanej veci vydala rozhodnutie o povolení vkladu v prospech účastníka konania.

Žalobca v žalobe namietal, že rozhodnutie žalovaného nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a bolo vydané v rozpore so zákonom, nakoľko žalovaný povolil vklad vlastníckeho práva na základe listiny, ktorá nie je vkladu schopnou listinou podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, predmetná listina nie je podpísaná konajúcou osobou, čo je v rozpore s § 40 ods. 3 OZ, dohoda sa vo svojom obsahu odvoláva na súdne rozhodnutie, ktoré nie je rozhodnutím nahradzujúcim prejav vôle na uzavretie dohody na vydanie veci. Žalobca ďalej namietal, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádza rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisu a v konaní žalovaného bola zistená taká vada, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobca námietku nezákonnosti rozhodnutia pre vadu konania nijak nešpecifikoval.

Vzhľadom k tomu, že súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávnych alebo procesnoprávnych právach, podanej v zákonnej lehote v zmysle § 250b ods. 1 O.s.p. a v zmysle § 250h ods. 1 O.s.p. ich rozsah je možné rozšíriť len v lehote podľa § 250b O.s.p., odvolací súd na námietku žalobcu vznesenú vo vyjadrení k odvolaniu účastníka konania nemohol prihliadať, keďže bola vznesená po uplynutí lehoty podľa § 250b ods. 1 O.s.p..

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu účastníka konania vyjadril nesúhlas s tvrdením účastníka konania, že rozsudok krajského súdu nerešpektuje ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, vysloviac názor, že rozsudok nepredstavuje odklon od ustálenej judikatúry, ale reaguje na judikatórny vývoj a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

Odvolací súd posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa aj z pohľadu názoru najvyššieho súdu vysloveného v jeho rozhodnutí sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

Uvedeným rozhodnutím najvyšší súd rozhodol v právnej veci žalobcu: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, Ul. 17. novembra č. 2, Sabinov, za účasti: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Milpoš, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Sabinov č. V 497/13 zo dňa 30. mája 2013, o odvolaní žalovaného a zúčastnenej osoby proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. júna 2014, č. k. 5S/33/2013-50, tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil. Krajský súd v Prešove uvedeným rozhodnutím podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP rozhodnutie Správy katastra Sabinov č. V 497/13 z 30. mája 2013, ktorým správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech účastníka konania, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Najvyšší súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia poukazom na právnu úpravu ustanovenú v katastrálnom zákone okrem iného konštatoval:

„Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej postupom podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je potrebné pre nedostatok dôvodov zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Ani argumenty žalovanej a zúčastnenej osoby uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa neboli spôsobilé spochybníť závery, ku ktorým tento súd dospel a primerane a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Súd prvého stupňa zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP pre nedostatok dôvodov, keď z napadnutého rozhodnutia nevyplývalo na základe akých skutočností a akú správnu úvahu použila správa katastra pri vyvedení záveru že podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu je "Dohoda o vydaní veci" (hoci predložená bola „Dohoda o navrátení vlastníctva“) a že jej nepodpísanie zo strany žalobcu nie je prekážkou povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

Z uvedenej premisy možno vyvodíť, že rozhodnutie musí natoľko konkretizovať postup správneho orgánu, ktorý ho vydal a záver ku ktorému dospel, aby bolo preskúmania schopné.

V predmetnej veci kataster bez ďalšieho akceptoval ako vkladu schopnú dohodu, ktorá nie je v pravom slova zmysle dohodou v zmysle cit. ustanovenia § 37 Občianskeho zákonníka, túto svoju vlastnosť má obsiahnutú v samotnom svojom obsahu, pričom zo samotného rozhodnutia katastra nie je zrejmé, /ako správne pripomenul krajský súd/, z čoho takýto jeho postup vychádza, o aké ustanovenie opiera svoj postup, keďže je zrejmé, že nešlo o typickú dohodu charakterizovanú zhodnou vôľou oboch strán, ani o formálne totožnú dohodu, v ktorej absentujúca vôľa k súhlasu zo strany jedného z účastníkov by bola nahradená ex post výrokom súdu.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že v konaní pred správnym orgánom došlo k takej vade, prejavujúcej sa v nedostatku odôvodnenia postupu správneho orgánu, ktorá mala nepochybne vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, čo súd prvého stupňa dôvodne vytýkal, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Najvyšší súd uznáva a nespochybňuje legitímnu snahu zúčastnenej osoby domôcť sa cestou špeciálne prijatej zákonnej úpravy navrátenia vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam (zákon č. 161/2005 Z. z.) svojich zákonných nárokov, pripomína však, že aj v tejto súvislosti je potrebné prihliadať na to, aby sa tak dialo spôsobom súladným s inými zákonnými požiadavkami na takýto postup.“

Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že v obdobných veciach názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013 bol prekonaný judikatórnym vývojom a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/107/2014 z

09.11.2015. Najvyšší súd vo vyššie uvedených rozsudkoch v obdobnej právnej problematike vyslovil dva rozdielne právne názory, pričom v časovo poslednom rozhodnutí sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015 nezdôvodnil, z akého dôvodu sa odklonil od svojho názoru vysloveného v skoršom rozhodnutí.

V danej súvislosti odvolací súd súčasne poukazuje na to, že judikatúra v slovenskom právnom poriadku nie je záväzná absolútne. Povinnosťou najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho tak, ako aj krajského súdu ako súdu prvého stupňa, je zaoberať sa každou vecou samostatne a i keď vychádzajúc zo skutkových zistení známych z inej rozhodovacej činnosti, posudzovať zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu individuálne a nezávisle od iných rozhodnutí správneho orgánu ako individuálnych správnych aktov a pokiaľ sú predmetom súdneho prieskumu, nezávisle od iných rozhodnutí súdu v daných veciach.

Odvolací súd v preskúmanej veci sa v zásade stotožňuje s názorom najvyššieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014.

V ďalšej obdobnej právnej veci najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015 rozsudok krajského súdu potvrdil, pričom z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia ako aj z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že súdy v označenej veci dospeli k zhodnému záveru, že nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva je takou vadou konania majúcou za následok nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a je dôvodom pre jeho zrušenie a vrátenie veci žalovanému správnenému orgánu.

Odvolací súd v preskúmanej danej veci sa nemohol prikloniť k názoru vysloveného v tomto rozhodnutí a to z dôvodov uvedených vyššie, že žalobca námietku nedostatku odôvodnenia rozhodnutia správy katastra vzniesol až vo vyjadrení k odvolaniu účastníka konania, a preto odvolací súd na ňu nemohol prihliadať, keďže bola vznesená po uplynutí lehoty podľa § 250b ods. 1 O.s.p, poukazom na to, že súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach, podanej v zákonnej lehote v zmysle § 250b ods. 1 O.s.p. a v zmysle § 250h ods. 1 O.s.p. ich rozsah je možné rozšíriť len v lehote podľa § 250b O.s.p..

Odvolací súd s názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozsudku 1Sžr/107/2014 sa nestotožnil a to z týchto dôvodov. V danej súvislosti opätovne upriamuje pozornosť na to, že správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné, najmä z ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Zákonnosť postupu správny súd skúma na základe rovnakých kritérií ako zákonnosť rozhodnutí. Zákonodarcu v právnej norme ustanovenej v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona stanoví náležitosti rozhodnutia o povolení vkladu tak, že rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, obsahuje a) označenie správy katastra, ktorá o vklade rozhodla, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď správa katastra o vklade rozhodla, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky správy katastra. Pokiaľ správa katastra v danom prípade rozhodla preskúmaným rozhodnutím o vklade vlastníckeho práva do katastra, ktoré neobsahovalo odôvodnenie, nevybočila z medzí zákonnej úpravy.

V neposlednom rade odvolací súd dáva do pozornosti žalobcu rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre

účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

Najvyšší súd z dôvodov uvedených vyššie námietky účastníka konania vznesené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa považoval za relevantné na vyhovenie jeho odvolacieho návrhu, a preto pokiaľ súd prvého stupňa žalobe vyhovel, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a s § 220 O.s.p. a v spojení s § 492 ods. 2 S.s.p. zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 O.s.p.).

Žalobca v konaní nemal úspech, preto mu právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania nevzniklo. Ďalším účastníkom súdneho preskúmvacieho konania v zmysle ustanovení piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zákonodarca právo na náhradu trov konania podľa úspechu v konaní nepriznáva, z ktorých dôvodov odvolací súd v danom prípade rozhodol tak, že účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal. (§ 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.